

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної та соціальної психології

ПСИХОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ
РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.020301 – «Філософія»

Луцьк – 2013

УДК 159.9:2(073)
ББК 88.49р30

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 2 від 16 жовтня)

Рецензенти:

Іванашко О. Є. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Мітлош А.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Мудрик А. Б.

Психологія релігії : робоча програма нормативної навчальної дисципліни підготовки бакалавра напряму 6.020301 – «Філософія». / Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – 24 с.

П 86 Навчально-методичні матеріали побудовані з урахуванням того, що значна частина матеріалу з курсу вивчається студентами самостійно. За умов, що на лекції відведена незначна кількість годин, то цей вид навчальної діяльності передбачає ознайомлення студентів лише із основними категоріями і поняттями, методами та психологічними теоріями предмета.

Виходячи з цього, в навчально-методичному виданні пропонується виклад тем курсу, завдання для самостійної роботи студентів. Завдання сформульовані таким чином, щоб можна було засвоїти основні категорії психології релігії, історичні передумови і перспективи розвитку психології релігії, її напрями та галузі, структуру, задачі та методи науки, її міждисциплінарні зв'язки з іншими науками. Значна кількість матеріалу присвячена таким ключовим темам як: релігійна свідомість, зовнішні і внутрішні фактори формування релігійної свідомості, причини виникнення релігійної свідомості, основні характеристики релігійної свідомості, феномен релігійності, етапи та чинники формування релігійності, індивідуально-типологічні характеристики релігійної особистості, психологія релігійної віри, психологічні особливості релігійного культу, психологічні особливості релігійної кризи та шляхи її подолання.

Для цілісного уявлення про навчальний курс у навчально-методичному виданні представлені опис курсу, його структура, тематичні огляди лекційного курсу, питання для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи, критерії оцінювання знань та перелік літературних джерел, рекомендованих для опрацювання.

Рекомендовано студентам напряму підготовки 0203 Гуманітарні науки спеціальності 6.020301 – «Філософія».

УДК 159.9:2(073)
ББК 88.49р30
П 86

© Мудрик А.Б., 2013.
© Східноєвропейський національний
Університет імені Лесі Українки, 2013

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Опис навчальної дисципліни.....	4
Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
Програма навчальної дисципліни.....	6
Структура навчальної дисципліни.....	10
Теми практичних занять.....	11
Самостійна робота.....	14
Індивідуальні завдання.....	16
Методи навчання.....	17
Методи та засоби діагностики успішності навчання.....	17
Розподіл балів, які отримують студенти.....	17
Методичне забезпечення.....	19
Список джерел.....	20

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Психологія релігії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ОКР «бакалавр» за напрямом підготовки – 0203 Гуманітарні науки спеціальності 6.020301 – «Філософія».

Курс «Психологія релігії» вивчається на основі оволодіння основами соціальної психології та має міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами: «Соціальна психологія», «Загальна психологія», «Релігієзнавство», «Філософія», «Історія культури» та ін.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 2	0203 Гуманітарні науки	нормативна
	6.020301–Філософія	
Модулів – 3	філософія	Рік підготовки – 3
Змістових модулів – 2		Семестр – 5
ІНДЗ: є		Лекції – 18 год.
Загальна кількість годин – 72		Практичні (семінари) – 18 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): Аудиторних – 2 самостійної роботи – 1 індивідуальної роботи – 1	бакалавр	Самостійна робота – 18 год.
		Індивідуальна робота – 18 год.
		Форма контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Психологія релігії» є ознайомлення студентів із основними етапами розвитку психології релігії як самостійної дисципліни; базовими теоретичними підходами (як вітчизняними, так і зарубіжними) психології релігії; із суттю релігійної свідомості, її структурою та особливостями; із основними етапами філо- та онтогенетичного розвитку релігійності; із психологічними особливостями релігійного життя; релігійними кризами.

Курс «Психологія релігії» складається з **2 змістових модулів**, кожен з яких поділений на окремі теми, які розкривають зміст дисципліни.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з теоретичною базою психології релігії як самостійної дисципліни (методи, термінологія, теоретичні підходи);
- сформувані у студентів уявлення про суть релігійного життя людини;
- навчити виявляти і розуміти особливості кризових станів в релігійності людини;
- сформувані уявлення про способи психологічної допомоги у ситуації релігійної кризи.

Вимоги до знань й умінь студентів.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати:

- об'єкт й предмет психології релігії як галузі психологічного знання;
- основні методи дослідження;
- зміст, структуру й особливості релігійної свідомості
- чинники формування релігійності людини

- особливості релігійності та релігійних виявів у різних вікових групах
- психологію віруючих осіб;
- психологію релігійної віри та її основні елементи;
- психологічні аспекти релігійних обрядів та їх значення у житті людини;
- психотерапевтичні властивості релігії для людини загалом.

вміти:

- орієнтуватися в базових теоретичних підходах психології релігії;
- визначати типи релігійних особистостей та виявляти критерії релігійної зрілості;
- виявляти кризові стани у релігійної особи, розкриваючи їх причини й прогнозуючи наслідки шукати адекватні способи виходу з них.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години / 2 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

«Психологія релігії як наука: становлення, сучасний стан»

Тема 1. Психологія релігії як галузь психологічної науки

Проблематика психології релігії.

Предмет і об'єкт психології релігії.

Методи психології релігії (інтерв'ю, спостереження, експерименти).

Психологічні особливості релігійного світогляду.

Спільні та відмінні ознаки наукового, релігійного та містичного світогляду.

Тема 2. Становлення психології релігії як самостійної дисципліни

Ідеї Г. Сковороди.

Психологія релігії в Америці: В. Джеймс, С. Холл, Дж. Леуба.

Психологія релігії в Європі: В. Вундт, Д. Хутсебаут, Ж. Піаже та інші.

Тема 3. Основні теоретичні підходи у психології релігії

Психоаналітичні погляди у психології релігії (З. Фройд, К.- Г. Юнг).

Гуманістичний та екзистенціальний підходи у психології релігії (Г. Олпорт, А. Маслоу, В. Франкл, Е. Фромм).

Трансперсональний підхід у психології релігії С. Грофа.

Три площини психіки людини за П. Призером.

Особливості онтогенетичного релігійного розвитку за Г. Гжимала - Мосчинською.

Змістовий модуль 2

«Психологічні особливості релігійної особи»

Тема 4. Релігійна свідомість

Поняття релігійної свідомості.

Особливості релігійної свідомості.

Співвідношення понять: релігія, релігійність, релігійна свідомість, арелігійна (атеїстична) свідомість, релігійні уявлення.

Тема 5. Внутрішні та зовнішні чинники формування релігійності

Етапи розвитку релігійності людини

Релігійні інстинкти.

Страх як чинник релігійності.

Потреба як джерело релігійності.

Переживання власної неповноцінності як джерело релігійності.

Вплив батьків у формуванні релігійності дітей (усвідомлений, неусвідомлений).

Проекція рис батьків на уявлення про Абсолют.

Вплив суспільних груп у формуванні релігійності.

Релігійність у період раннього дитинства (до 3-х років).

Особливості релігійності дошкільнят (4-6 років).

Розвиток релігійності у дітей молодшого шкільного віку (7-12 років).

Етап автономної релігійності у юнацькому віці (16-19 років).

Характеристика релігійності у 19-29 років.

Особливості релігійності у період зрілості.

Період есхатологічної релігійності.

Тема 6. Релігійна особистість

Ознаки релігійної особистості.

Типи релігійних особистостей.

Зовнішня релігійність.

Внутрішня релігійність.

Релігійна особистість орієнтована на пошук.

Персональна та аперсональна релігійність у вченні Я. Яворського.

Релігійна зрілість.

Критерії релігійної зрілості.

Зв'язок релігійності та темпераменту.

Самооцінка та релігійність.

Психотерапевтична функція релігії.

Типи релігійності пов'язані із етапами особистісного розвитку за К. Дабровським.

Пояснення релігійного переживання крізь призму «теорії ролі» (Г. Санден).

Тема 7. Психологія релігійної віри

Структура релігійної віри

Раціональне пізнання в структурі релігійної віри.

Емоційний елемент віри.

Вольовий компонент віри.

Типи релігійної віри.

Тема 8. Психологічні особливості релігійного культу

Психологічні механізми культу: переконування, навіювання, емоційне зараження, наслідування.

Психологічне значення символіки у формуванні релігійності.

Фази розвитку емоційності в процесі богослужінь.

Сповідь як психологічний феномен.

Молитва та її типи.

Психологічне значення молитви.

Тема 9. Психологічні особливості релігійної кризи та конверсії

Релігійна криза.

Ознаки релігійної кризи.

Типи релігійних криз.

Причини релігійної кризи.

Релігійна конверсія: особливості, мотиви, типи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.
1	2	3	4	6	7
Змістовий модуль 1. Назва					
Тема 1. Психологія релігії як галузь психологічної науки	8	2	2	2	2
Тема 2. Становлення психології релігії як самостійної дисципліни	8	2	2	2	2
Тема 3. Основні теоретичні підходи у психології релігії	8	2	2	2	2
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6	6	6
Змістовий модуль 2. Назва					
Тема 4. Релігійна свідомість	8	2	2	2	2
Тема 5. Внутрішні та зовнішні чинники формування релігійності Етапи розвитку релігійності людини	8	2	2	2	2
Тема 6. Релігійна особистість	8	2	2	2	2
Тема 7. Психологія релігійної віри	8	2	2	2	2
Тема 8. Психологічні особливості релігійного культу	8	2	2	2	2
Тема 9. Психологічні особливості релігійної кризи та конверсії	8	2	2	2	2
Разом за змістовим модулем 2	48	12	12	12	12
Усього годин	72	18	18	18	18

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Психологія релігії як галузь психологічної науки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблематика психології релігії. 2. Предмет і об'єкт психології релігії. 3. Психологія релігії і релігійна психологія. 4. Структура психології релігії та її методи 	2
2	<p>Тема 2. Становлення психології релігії як самостійної дисципліни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденції психології релігії у контексті української релігієзнавчої думки. 2. Особливості трансформації змісту ідеї «внутрішньої» людини у філософії Г. Сковороди. 2. Тенденції розвитку американської психології релігії: В. Джеймс, С. Холл, Дж. Леуба. 3. Становлення психології релігії у Західній Європі: В. Вундт, Д. Хутсебаут, Ж. Піаже та інші. 	2
3	<p>Тема 3. Основні теоретичні підходи у психології релігії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психоаналітичні погляди у психології релігії (З. Фройд, К.-Г. Юнг). 2. Гуманістичний та екзистенціальний підходи у психології релігії (Г. Олпорт, А. Маслоу, В. Франкл, Е. Фромм, Е. Еріксон). 3. Трансперсональний підхід у психології релігії 	2

	С. Грофа.	
4	<p>Тема 4. Релігійна свідомість</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття релігійної свідомості. 2. Особливості релігійної свідомості. 3. Структура релігійної свідомості 	2
5	<p>Тема 5. Внутрішні та зовнішні чинники формування релігійності. Етапи розвитку релігійності людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний аналіз феномену релігійності. 2. Внутрішні чинники формування релігійності. <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Релігійні інстинкти. 2.2. Страх як чинник релігійності. 2.3. Потреба як джерело релігійності. 2.4. Переживання власної неповноцінності як джерело релігійності. 3. Зовнішні чинники формування релігійності. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Вплив батьків у формуванні релігійності дітей (усвідомлений, неусвідомлений). 3.2. Проекція рис батьків на уявлення про Абсолют. 3.3. Вплив суспільних груп у формуванні релігійності. 	2
6	<p>Тема 6. Релігійна особистість</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття релігійної особистості. Ознаки релігійної особистості. Типи релігійних особистостей. 2. Зовнішня та внутрішня релігійність. 3. Релігійна особистість орієнтована на пошук. 4. Персональна та аперсональна релігійність у вченні Я. Яворського. 	2

	5. Поняття релігійної зрілості. Критерії релігійної зрілості.	
7	<p>Тема 7. Психологія релігійної віри</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Феномен релігійної віри. Структура релігійної віри. 2. Раціональне пізнання в структурі релігійної віри. 3. Емоційний елемент віри. 4. Вольовий компонент віри. 5. Типи релігійної віри. 	2
8	<p>Тема 8. Психологічні особливості релігійного культу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічні механізми релігійного культу: переконування, навіювання, емоційне зараження, наслідування. 2. Психологічне значення символіки у формуванні релігійності. 3. Фази розвитку емоційності в процесі богослужінь. 4. Сповідь як психологічний феномен. 	2
9	<p>Тема 9. Психологічні особливості релігійної кризи та конверсії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Релігійна криза. 2. Ознаки релігійної кризи. 3. Типи релігійних криз. 4. Причини релігійної кризи. 	2
10	Разом	

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Психологія релігії як галузь психологічної науки</p> <p>1. Психологічні особливості релігійного світогляду.</p> <p>2. Спільні та відмінні ознаки наукового, релігійного та містичного світогляду.</p>	2
2	<p>Тема 2. Становлення психології релігії як самостійної дисципліни</p> <p>1. Особливості розвитку психології релігії у Росії та Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.</p> <p>2. Психологія релігії в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.</p>	2
3	<p>Тема 3. Основні теоретичні підходи у психології релігії</p> <p>1. Три площини психіки людини за П. Призером.</p> <p>2. Особливості онтогенетичного релігійного розвитку за Г. Гжимала - Мосчинською.</p> <p>3. Психологічна парадигма релігії Є. Торчинова.</p>	2
4	<p>Тема 4. Релігійна свідомість</p> <p>1. Аналіз понять: релігія, релігійність, релігійна свідомість, арелігійна (атеїстична) свідомість, релігійні уявлення, їх співвідношення.</p>	2
5	<p>Тема 5. Внутрішні та зовнішні чинники формування релігійності. Етапи розвитку релігійності людини</p> <p>1. Етапи розвитку та формування релігійності.</p> <p>1.1. Релігійність у період раннього дитинства (до 3-х років).</p>	2

	<p>1.2. Особливості релігійності дошкільнят (4-6 років).</p> <p>1.3. Розвиток релігійності у дітей молодшого шкільного віку (7-12 років).</p> <p>1.4. Етап автономної релігійності у юнацькому віці (16-19 років).</p> <p>1.5. Характеристика релігійності у 19-29 років.</p> <p>1.6. Особливості релігійності у період зрілості.</p> <p>1.7. Період есхатологічної релігійності.</p>	
6	<p>Тема 6. Релігійна особистість</p> <p>1. Релігійність та особистість. Зв'язок релігійності та темпераменту. Самооцінка та релігійність.</p> <p>2. Психотерапевтична функція релігії.</p> <p>3. Типи релігійності пов'язані із етапами особистісного розвитку за К. Дабровським.</p> <p>4. Пояснення релігійного переживання крізь призму «теорії ролі» (Г. Санден).</p>	2
7	<p>Тема 7. Психологія релігійної віри</p> <p>1. Віра в контексті різноманітних підходів дослідження та її особливості у світлі психології релігії.</p> <p>2. Причини виникнення релігійної віри.</p> <p>3. Форми вияву релігійної віри.</p> <p>4. Зміст та вияви релігійної віри</p>	2
8	<p>Тема 8. Психологічні особливості релігійного культу</p> <p>1. Молитва у контексті святоотцівської думки.</p> <p>2. Молитва та її типи.</p> <p>3. Психологічне значення молитви.</p> <p>4. Духовний потенціал молитви.</p>	2
9	<p>Тема 9. Психологічні особливості релігійної кризи та</p>	2

	<i>конверсії</i> 1. Релігійна конверсія: особливості, мотиви, типи.	
10	Разом	18

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студента є формою навчального навантаження, спрямованого на виявлення та розвиток його творчих здібностей, шляхом індивідуального підходу. Індивідуальна робота передбачає виконання студентами індивідуально-дослідного проекту, котрий враховується під час визначення рейтингової оцінки.

ІНДЗ включає такі завдання:

Завдання 1. Складання та ведення протягом вивчення курсу власного термінологічного словника. У словник заносяться поняття, визначення та терміни з тем, що вивчаються. По завершенню аудиторних занять із курсу буде визначений час для складання ІНДЗ. На цьому занятті студентам слід в усній формі (без допомоги конспекту) продемонструвати знання базових понять і категорій з дисципліни. Максимальна кількість балів за виконання цього виду роботи – 2 бали.

Завдання 2. Опрацювання літературного джерела (наукової статті, монографії), що стосується тематики курсу. Результати цього виду діяльності презентуються у формі реферату. Максимальна кількість балів за виконання цього виду роботи – 2 бали.

Таким чином, максимальна сума балів за виконання ІНДЗ – 4 бали.

Отримана студентом оцінка за виконання ІНДЗ додається до суми балів поточного контролю.

8. Методи навчання

Методами організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів є як традиційні, так і нетрадиційні методи навчання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Контроль за видами діяльності студентів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, виконанням ІНДЗ та результатами модульних контрольних робіт після засвоєння ними першого, а потім другого змістових модулів. За результатами перерахованих вище видів навчальної роботи виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ICTS.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студентів здійснюється згідно модульно-рейтингової системи. Ця система навчання є сучасною перспективною технологією, в умовах якої студенти, які працюють систематично і наполегливо, можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни без здачі заліку. Адже, в основі оцінювання лежить поетапний контроль та накопичення відповідних балів за різні види навчальної діяльності студентів.

Під час проведення практичних занять проводиться *поточний контроль* у письмовій формі або усного фронтального опитування. Бали, які може набрати студент на практичних заняттях, не відпрацьовуються в разі пропусків без поважної причини. Максимальна кількість балів, що

може набрати студент на одному практичному занятті становить – 4 бали. Таким чином, максимальна кількість балів за I і II змістові модулі за практичні заняття – 36 балів.

Змістовий модуль I та змістовий модуль II передбачає по одній *модульній контрольній роботі*. Кожна модульна контрольна робота має максимальну оцінку – 30 балів. Максимальна кількість балів за цей вид навчальної діяльності становить 60 балів. Форма проведення МКР – письмова.

Максимальна кількість балів за *виконання індивідуально-дослідного проекту* становить 4 бали.

За результатами перерахованих вище видів навчальної роботи виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ICTS.

Екзамен буде виставлений за умови, що студент успішно виконав усі види навчальної діяльності, передбачені навчальним планом та програмою і набрав при цьому не менше 60 балів.

Поточний контроль (макс = 40 балів)									Модульний контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів		
Модуль 1									Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	30	30	100

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

11. Методичне забезпечення

1. Мудрик А. Б. Психологія релігії : метод. рек. до самост. та індивід. роботи студ. / уклад. А. Б. Мудрик ; Східноєвропейський нац. ун-т імені Лесі Українки, Ф-т психології, Каф. заг. та соц. психології. – Луцьк : ССНУ ім. Лесі Українки, 2012. – 27 с.

2. Мудрик А. Б. Соціально-психологічна діагностика : метод. рек. до самост. та індивід. роботи студ. / уклад. А. Б. Мудрик ; Східноєвропейський нац. ун-т імені Лесі Українки, Ф-т психології, Каф. заг. та соц. психології. – Луцьк : ССНУ ім. Лесі Українки, 2012. – 45 с.

3. Мудрик А. Б. Загальна психологія : навч-метод. матеріали до курсу/ Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 37 с.

4. Мудрик А. Б. Соціальна психологія : навч-метод. матеріали до курсу/ Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 44 с.

12. Список джерел

1. Борунков Ю. Ф. Особенности религиозного сознания /Ю. Ф. Борунков.– М. : Знание, 1972. – 48 с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О. Вишневський. – Дрогобич : Коло, 2003. – 528 с.
3. Гармаев А. Этапы нравственного развития ребенка / А. Гармаев. – Решма : Свет Православия, 1998. – 127 с.
4. Грановская Р. М. Психология веры / Р. М. Грановская. – СПб. : Речь, 2004. – 576 с.
5. Йеротич В. Психологическое и религиозное бытие человека / В. Йеротич. – М. : Библейско-богословский институт апостола Андрея, 1994. – 210 с.
6. Колодний А., Пилипович Л. Релігійна духовність українців: вияви, постаті, стан / А. Колодний, Л. Пилипович. – Львів : Логос, 1996. – 182 с.
7. Конотоп Л. Г. Особливості формування містичних уявлень в суспільстві / Л. Г. Конотоп. – К., 1999. – 26 с.
8. Корчинський М. О. Сучасний погляд на християнство / М. О. Корчинський. – Львів: Свічадо, 1996. – 172 с.
9. Крайг Г. Психология развития / Г. Крайг. – СПб. : Питер, 2002. – 992 с.
10. Лобовик Б. А. Религиозное сознание и его особенности / Б. А. Лобовик. – К. : Наукова думка, 1986. – 247 с.
11. Лубський В. І., Предко О. І. Психологія релігії: Підручник і хрестоматія / В. І. Лубський, О. І. Предко. – Ч. 1. – К. : Центр учбової літератури, 2004. – 208 с.
12. Лубський В. Релігієзнавство / В. І. Лубський. – К.: Вілбор, 1997. – 480 с.

13. Москалець В. П. Психологія релігії / В. П. Москалець. – К. : Академвидав, 2004. – 240 с.
14. Начало христианской психологии // Б. С. Братусь, С. Л. Воробьев и др. – М. : Наука, 1995. – 234 с.
15. Ничипоров Б. В. Введение в христианскую психологию / Б. В. Ничипоров. – М. : Школа-Пресс, 1994. – 189 с.
16. Предко О. І. Психологія релігії: історіографія, теорія, релігієзнавчі виміри : [монографія] / О. І. Предко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 278 с.
17. Предко О. І. Психологія релігії: Підручник / О. І. Предко. – К. : Академвидав, 2008. – 344 с.
18. Принс Д. Влияние на историю через пост и молитву / Д. Принс. – СПб. : Новое и Старое, 2000. – 167 с.
19. Релігієзнавчий словник // За ред. А. Колодного, Б. Лобовика. – К. : Четверта хвиля, 1996. – 392 с.
20. Річинський А. В. Проблеми української релігійної свідомості / А. В. Річинський. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2002. – 448 с.
21. Рогозянский А. Психология и церковное душепопечение / А. Рогозянский // Журнал Московск. патриархии. – 2002. - №6. – С. 66-72.
22. Руткевич А. М. Психоанализ и религия / А. М. Руткевич. – М. : Знание, 1987. – 62 с.
23. Самыгин С. И., Нечипуренко В. И., Полонская И. Н. Религиоведение: Социология и психология религии / С. И. Самыгин, В. И. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. – 672 с.
24. Сафронов А. Г. Психология религии : [монографія] / А. Г. Сафронов. – К. : Ника – Центр, 2002. – 224 с.
25. Смирнова Е. Т. Введение в религиозную психологию. / Е. Т. Смирнова. – Самара: Бахрах-М, 2003. – 160 с.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

Навчально-методичне видання

Алла Богданівна Мудрик

**ПСИХОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ :
РОБОЧА ПРОГРАМА**
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.020301 – «Філософія»

Друкується в авторській редакції

Формат 60x84 1/16. Папір офс. Гарн. Таймс. Друк цифровий.
Обсяг 1,4 ум. друк.арк., 1,14 обл.-вид.арк. Тираж 100 пр.
Зам. 1245. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Бойка, 1, тел. 29-90-65)
Свідоцтво Держ. комітету телебачення і радіомовлення України
ДК № 4039 від 08.04.2011 р.